

Nastavna cjelina 3 (razredna nastava, 3. razred)**Mi smo mađioničari!****A Nastavni plan**

	Ključna pitanja/teme lekcije	Ključni zadatak	Materijali
Lekcija 1	Što može obična osoba učiniti s problemom? Što može mađioničar?	Učenici se uče razlikovati između realističnih i magičnih rješenja za različite probleme. Crtaju sliku obične osobe ili mađioničara.	Ploča unaprijed pripremljena da prikupi sve ideje djece; crteže, ljepljivu vrpcu; A4 listove papira, bojice.
Lekcija 2	Koja su temeljna prava djeteta? Na koja područja života se ona odnose? Koje vrste rješenja možemo naći za ove probleme?	Tijekom rada na temeljnim dječjim pravima, djeca upoznaju polazišta i formuliraju maštovita, kao i realna rješenja za stvarne probleme povezane s tim pravima.	Figure od papira (već izrezane); bojice, olovke u boji.
Lekcija 3	Kako možemo organizirati podržavajuću ulogu u situacijama u kojima se problem javlja? Koja konkretna rješenja možemo ponuditi?	Učenici traže rješenja za teške situacije u svakodnevnom životu. Oni predstavljaju svoja rješenja igranjem uloga.	Rekviziti koji su potrebni za igranje uloga.
Lekcija 4	Kako možemo ocijeniti primjere rješenja za probleme koje su predstavili naši su-učenici igranjem uloga? Što smo naučili iz ovoga?	Učenici uvježbavaju svoje igranje uloga i kako će ih prikazati u razredu. Nakon toga raspravljaju o rješenjima iznesenim igranjem uloga.	Rekviziti za igranje uloga ako je to potrebno.

B Polazište i odgojno-obrazovni ciljevi

Djeca uskoro postaju svjesna činjenice da su mnoge stvari izvan njihove kontrole.. Iako su subjekti odluka koje imaju izravan utjecaj na njihove živote, oni često ne mogu utjecati na njih.. Ali djeca su također sposobna otputovati u svoj svijet mašte. To ne moraju biti pokušaj da se pobjegne iz stvarnog svijeta. Svijet mašte je i sfera u kojoj se stvaraju novi planovi, može se razmišljati o iskustvima i gdje osoba može steći snagu prije povratka u stvarni svijet.

Za nastavni projekt u Trećem razredu, predlažemo osloniti se na sposobnost maštovitosti djece i dati im mogućnost da primijene svoje ideje i rješenja za stvarni život. Polazište je uzbudljiva igra maštanja, postajanja mađioničarem ili mađioničarkom sposobnom upotrijebiti magičnu moć da bi se riješio problem.

Ciljevi ovog projekta usmjereni su na to da se učenici na jednostavan način upoznaju s temeljnim dječjim pravima. Od njih se traži da identificiraju situacije povezane s pravima djeteta u njihovom okruženju koja traže bolja rješenja na dva načina – realna i magična. Važno je da djeca ne ostanu cijelo vrijeme u carstvu svoje mašte. Oni bi također trebali pokušati naći rješenje nekih osnovnih problema u svojem lokalnom okruženju i provesti ga u praksi (npr. rješavanje pitanja kao što su čist okoliš u razredu i školskom dvorištu).

Ova nastavna jedinica oslanja se na komunikaciju u razredu. Stoga je od velike važnosti da djeca sjede na način koji ohrabruje komunikaciju među njima. Pri komunikaciji u grupama, svi sudionici trebali bi biti u mogućnosti stupiti u kontakt s očima. Stoga treba izbjegavati raspored sjedenja usmjeren prema unaprijed. Sjedeći u redovima stavlja se djecu u posljednjim redovima u nepovoljan položaj. Stoga preporučamo da djeca sjede u krug ili oko stola tijekom grupne diskusije.

Vrijeme provođenja ove lekcije ovisi o učitelju, međutim bio bi prikladan drugi i treći tjedan u studenom, jer se poklapa s godišnjim datumom Danom prava djeteta 20. studenog (vidi i prijedloge na kraju četvrte lekcije).

C Ključna pitanja za razmišljanje u razredima dječjih prava

Iskustvo dječjih prava	Upoznavanje dječjih prava	Primjenjivanje dječjih prava
Učitelj		
Na koji se način načela dječjih prava shvaćaju u razredu i školskoj zajednici?	Koliko djeca trenutno znaju o dječjim pravima?	Učiti kako djelovati izvan škole: Što su učenici naučili za svoj budući život?
Škola je kao mikro zajednica. Učenici raspravljaju zajedno i traže rješenja za njihove probleme u razredu i u njihovim životima. U interakciji su jedni s drugima a ne samo s učiteljem.	Članci 13, 14, 28, 31 (vidi dodatak: UN Konvencija o dječjim pravima).	Učenici razmišljaju o situacijama iz stvarnog života i o njihovom utjecaju na prava djeteta te počinju raditi na rješenjima za probleme koji su stvarni za njih i za druge.
Učenici		
Kakvo sam iskustvo stekao/la o dječjim pravima u razredu?	Što sam naučio/la o dječjim pravima?	Koju vrstu akcije sam sada sposoban poduzeti?
Slušali smo jedni druge i otkrili da neke naše želje i problemi te prijedlozi rješenja problema mogu biti vrlo različiti. Iskusili smo kako možemo zajednički raspraviti naše različite perspektive i zajednički naći rješenja za takve probleme.	Znam da djeca imaju posebna prava, dječja prava. Znam da postoji Dan dječjih prava 20. studenoga. Učim uočavati razliku između bajki i rješavanja problema u stvarnom životu.	Znam da drugi ljudi i ja imamo prava, ali i to da ja moram učiniti nešto da osiguram zaštitu tih prava – mojih prava i prava drugih ljudi. Pronalaženje rješenja za problem nije lak posao i ne možemo odjednom riješiti sve probleme. Neke od naših želja neće biti ostvarene kroz dulje vrijeme.

D Procedura**Lekcija 1**

Razred je organiziran tako da učenici sjede u polukrugu oko ploče na prednjem dijelu razreda. Svako dijete ima dobar pogled na ploču.

Učitelj/ica crta dvije osobe na ploči; običnog muškarca ili ženu i mađioničara. Učenici u parovima trebaju također nacrtati dvije figure i pokušati zajednički odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Što radi obična osoba u određenoj situaciji?
- Što radi mađioničar u istoj situaciji?

Kako bi potaknuo imaginaciju učenika, uz pomoć učitelja djeca mogu predložiti sljedeće primjere situacija. Učitelj zapisuje prijedloge učenika na ploči, koristeći sljedeću tablicu:

	“Obična” osoba	Mađioničar
Situacija 1 (npr. glad)		
Situacija 2 (npr. siromaštvo)		
Situacija 3 (npr. dosada)		
Situacija 4 (npr. rođendan)		
itd.		

Tražimo rješenja i učenici daju svoje prijedloge. Naravno, sada će se javiti pitanja! Učitelj želi znati:

- Možete li pronaći neka rješenja ili ideje koje je predložio dobar ili zao mađioničar?
- Kad ste zadnji put poželjeli biti mađioničar i što ste tada htjeli promijeniti?
- Što je vaša najveća želja sada?

Učitelj ohrabruje učenike da iznesu svoje ideje i svima daje pozitivnu potporu. On ili ona objašnjava da će se u razredu još nekoliko puta govoriti o mađioničaru u nekoliko sljedećih lekcija i daje učenicima zadaću da potraže slike mađioničara u časopisima i da ih po mogućnosti donesu u razred. Od slika i knjiga će napraviti malu izložbu.

U preostalom dijelu sata, učenici mogu dovršiti svoje crteže mađioničara i običnih osoba i obojiti ih.

Ti crteži mogu biti prikazani za domaću zadaću i prikazani kao izložba.

Lekcija 2

Tijekom tjedna učitelj podsjeća i potiče učenike da donesu crteže i knjige o mađioničarima i da dovrše svoje crteže.

Na početku sljedeće lekcije učitelj se nadovezuje na sadržaj prethodne lekcije i objašnjava proceduru današnje lekcije: sada ćemo pregledati slike, knjige i stvari koje ste donijeli ili sami napravili. Možete li primijetiti bilo što je isto ili različito?

Učitelj sada sjedi u krugu. Učitelj pripovijeda učenicima da su prije nekoliko godina bila

napisana posebna prava koja se odnose na život i položaj djece. Sada preporučamo čitanje Deklaracije o pravima djeteta (1959), koju učitelj može prilagoditi i skratiti ako je potrebno. Konkretno, razred se treba usredotočiti na drugo načelo. Skraćena verzija može se odvijati ovako:

Djeci trebaju biti osigurani uvjeti da odrastaju u dobrom zdravlju i u normalnim uvjetima. To uključuje njihov:

- fizički
- moralni
- psihološki
- mentalni i
- društveni razvoj.

Djeca trebaju uživati slobodu i poštovanje njihovog osobnog dostojanstva.

U prvom koraku učenici trebaju razumjeti ovo načelo. Uključujući udruživanje i doprinose za djecu, učitelj objašnjava pojmove i kako su oni međusobno povezani: primjeri stvarnih situacija iz života primjereni dječjim iskustvima mogu pomoći u tome.

U svrhu sumiranja i zaključivanja, učitelj može zajedno s učenicima sabrati listu najznačajnijih točaka i tada ih zapisati na ploču. Učenici mogu prepisati tu listu u svoje učeničke mape.

Djeca trebaju razumjeti sljedeće:

- da postoje dječja prava,
- ta prava vrijede jednako za svu djecu,
- cilj je omogućiti svakom djetetu da odrasta u zdravlju i na ispravan način (to uključuje moralni, duhovni i društveni razvoj)
- poštovanje slobode i osobnog dostojanstva djeteta.

Sljedeće, učitelj polaže oko 40 figura dječaka i djevojčica koje su on ili učenici prethodno izrezali. (vidi Karte o dječjim pravima, str. 89). On ili ona dijeli figure u četiri grupe na podu.

Učitelj objašnjava učenicima da svaka grupa ima određeni problem:

- prva grupa iskusila je prijetnju njihovoj fizičkoj dobrobiti (hrana, zdravlje, itd.),
- druga grupa iskusila je prijetnju njihovoj mentalnoj i duhovnoj dobrobiti (diskriminacija, pravo na privatnost i sl.),
- treća grupa iskusila je prijetnju njihovim obrazovnim mogućnostima (pravo na pristup informacijama, obrazovanje, itd.),
- četvrta grupa iskusila je prijetnju njihovom društvenom okruženju (obitelj, prijatelji, itd.).

Nakon ovog objašnjenja učenike u razredu treba podijeliti u četiri skupine, od kojih je svaka skupina odgovorna za jednu od skupina papirnatih figura. Upute: uzmite pet figura i napišite po jednu rečenicu na svakoj o tome što im je potrebno ili što im nedostaje i zašto oni trpe. Koristite „ja” rečenice (u prvom licu). Na primjer, grupa „duhovno blagostanje” može pisati rečenice poput: „Ljudi mi se smiju, jer ja sam stranac”, „trpim, jer nemam prijatelja”, „Ja sam tužan, jer mi se ljudi smiju zbog mog govora”, itd.

Djeca rade u svoje četiri skupine, a zatim predstavljaju jedni drugima svoje rezultate i raspravljaju o njima kako bi pronašli dodatne primjere za svoje skupine likova (npr. „Što još možete sjetiti?”) – možda možete dopisati na više figura.

Zatim skupine postaju mađioničari i žele pomoći toj djeci da iskuse prava djece! Rečenice zapisane na figurama razmatraju se jedna po jedna. Za svaku od njih, postavljaju se sljedeća pitanja:

- Pogledajte situaciju svakog djeteta i probajte otkriti što ih čini sretnim ili nesretnim
- Na koji način mađioničari mogu pomoći?
- Kako mogu pomoći da se djeca osjećaju dobro sutra ali i prekosutra?
- Kako mogu pomoći djetetu na način da taj dječak ili djevojčica pomogne samome sebi?
- Što mogu učiniti obični ljudi bez magične moći (na primjer mi) da pomognu ovoj djeci?

Ova vježba može se napraviti s cijelim razredom, ovisno o veličini razreda i raspoloživom vremenu, odnosno u dvije ili više manjih skupina.

Lekcija 3

Sada pogledajmo konkretna rješenja u stvarnome životu. Još jedanput, učitelj ponovi 10 načela dječjih prava i potiče učenike da razmišljaju o situacijama u svakodnevnom okruženju u kojima bi njihovi kolege iz razreda, prijatelji, mlađi i stariji učenici ili oni sami imali problema. Lista mjesta i situacija koje će učenici spomenuti, može izgledati ovako:

Mjesta

- Učionica;
- Školsko dvorište;
- put do škole.

Situacije

- svađa i nesuglasice;
- ne imati ručak;
- zaboravio napraviti zadaću;
- istukli su me;
- nemam prijatelja;
- bez tople zimske jakne;
- bez prikladne sportske odjeće.

Uputa: Mi ćemo sada preuzeti ulogu malih mađioničara. Mi ćemo vježbati kako naći rješenja za te situacije. U otvorenom razgovoru razmotriti ćemo dvije ili tri situacije. Onda će učenici formirati male grupe i izabrati jednu situaciju koju će htjeti riješiti (može se dogoditi da situacija „nasilnici tuku druge učenike” bude izabrana više puta). Učenici bi trebali odglumiti scenu kojom prikazuju predmetnu situaciju i trebali bi izmisliti rješenje za njihovu ulogu. Učitelj podupire grupe, daje prijedloge ako je potrebno i sluša. Za potrebe četvrte lekcije, učenici poboljšati svoje scene koristeći kostime i rekvizite.

Lekcija 4

Razredu se daju kratke upute u vezi igre uloga: ograničenje vremena, jasni kriteriji za promatrače (na primjer, je li je situacija predstavljena na razumljiv način? Je li je rješenje realno? Jesu li glumci uvjerljivi?). Ovi kriteriji za promatrače trebaju biti zapisani na ploči!

Učenici vježbaju njihove scene (problem plus rješenje). Vrijeme je ograničeno (npr., pet minuta po sceni) i strktno ga se treba pridržavati. Nakon svake scene ili nakon svake druge scene, treba omogućiti raspravu vođenu sljedećim

pitanjima, na primjer, tko je ikada iskusio sličnu situaciju? Kako si postupio/što si napravio u toj situaciji?).

Zaključujući raspravu u cijelom razredu o različitim problemskim situacijama i različitim rješenjima koja su bila predložena, zaključujemo da je cijela vježba povezana s Dječjim pravima.

Projekt se može održati uoči Dana dječjih prava radi njegova obilježavanja (20. studenoga), prigodom kojeg djeca mogu pripremiti nešto za širu školsku zajednicu (informacije za drugi razred o dječjim pravima, kreativno predstavljanje tih prava, npr., izložba postera u školskom hodniku, kratke scene pomoću igre uloga u razredu, i sl.).